

Å gjøre boligprogrammet til en realitet

Making Housing a Reality
Nancy Emory, Gateway House, South Carolina

Presentert ved 14IS i Milwaukee, Wisconsin

I går hadde vi muligheten til å høre Tilly Brasch, et styremedlem fra Stepping Stone Clubhouse i Australia, fortelle om sin sønn Riley. Etter mange år med virkningsløs og lite omsorgsfull behandling, fant Riley Stepping Stone Clubhouse i Australia. Han fant lindring der og begynte å trives. Etter en sykehusinnleggelse, uten kommunikasjon, ble Riley plassert i et internat flere timer unna klubbhuset. Det var der han tok sitt eget liv.

Som mor, ble jeg overveldet over Tillys styrke til å fortelle oss om Riley. Hvis hun kan ha mot til å dele sin historie, må vi ha mot til å gjøre forandringer i våre klubbhus – spesielt i måten vi tenker om hvor våre medlemmer bor og kvaliteten på deres hjem.

Før jeg kom til denne konferansen, tenkte jeg at bare USA hadde problemer med boliger til våre medlemmer. Så hørte jeg et medlem ved et klubbhus i Finland fortelle om at hun hadde en leilighet, men rengjøring og handling gjorde henne så sliten at leiligheten ble et vanskelig og forvirrende sted for henne. Jeg hørte et medlem fra England snakke om de dårlige boforholdene der. Et medlem fra Australia uttrykte hvor vanskelig det var å søke på en jobb når man ikke hadde en adresse. En mann fra Utah snakket om hvordan det føles å være hjemløs og hvor uorganisert livet hans hadde blitt. En kvinne som hadde vært hjemløs i staten Washington fortalte meg at hun vasket klærne sine i elva og tenkte at hun ikke var til nytte for noen uansett. Alle disse snakket om hvordan klubbhuset, og muligheten til å få sitt egen hjem med hjelp fra klubbhuset, hadde reddet livet deres.

Og nå, for å endre emne, har jeg en tilståelse å komme med. Jeg ser på realityprogrammer!

Mange av dere ser sannsynligvis ikke på disse programmene. Jeg er sikker på at slike programmer ikke blir vist i land utenfor USA. For å forstå hva et realityprogram er, må jeg først definere ordet reality. Reality betyr «en tilstand som er et faktum, en suksess eller er en permanent tilstand». Reality betyr «ikke å være en illusjon». Husk følgende ord: Permanent, suksess, ikke en illusjon.

Jeg så i en ordbok på internett, og en ny definisjon av ordet beskriver reality som et adverb som modifierer et TV-show. De fleste realityprogrammer handler om en gruppe voksne mennesker med forskjellig bakgrunn som må bo sammen over en tid. Underholdningen ligger i å se på stresset disse menneskene møter når de prøver å bo sammen.

Når kollegaer kommer på opplæring på Gateway House og bor i vårt gjestehus, sier de: «Dette er som realityprogrammet «The Real World» (Den ekte verden). «The Real World» var det aller første realityprogrammet og ble produsert av MTV i 1992. Noen kollegaer føler at de er på «Robinsonekspedisjonen». Disse kollegaene er en «Apprentice» (lærling) i klubbhuset de besøker. Jeg minner dem på at kollegaer har bodd sammen i gjestehuset siden slutten av 70-tallet, femten år

før TV-selskapene fikk ideen. Klubbhusfellesskapet er og vil alltid være forløperen til vellykkede ideer. Jeg lurer ofte på om det var en kollega som kom på opplæring og bodde i gjestehuset hos Fountain House, som deretter sluttet og begynte å arbeide for et TV-selskap og fikk ideen om disse realityprogrammene.

Nesten alle i publikum her i dag har enten deltatt i opplæring og bodd i et gjestehus, hatt romkamerater på college, eller delt et hotellrom med klubbhus-kollegaer de ikke kjenner særlig godt.

Etter noen få dager i gjestehuset – eller på hotellrommet – blir det stressende? Snorker romkameraten din? Ser romkameraten din på TV-sporten til langt på natt, og når du ønsker å sove? Er det å dele bad stressende?

Etter en stund begynner du å lengte hjem, til fred og ro, ditt favorittprogram på TV som du kan skru av når du vil, ditt eget kjøleskap, ditt eget private bad.

Tenk om denne levemåten ble en realitet for deg. Tenk om det var en permanent situasjon, ditt eneste valg. For mange medlemmer er ikke denne situasjonen et realityprogram hvor deltakerne kan dra *hjem* når programmet er over. De kan ikke dra hjem til sin egen private sfære når opplæringen er over. Dette er deres bolig, deres seng i samfunnsomsorgen.

I løpet av de siste tiårene har klubbhusfellesskapet gjort bemerkelsesverdige fremskritt i å tilby jobbmuligheter til våre medlemmer. Vi har overvunnet unnskyldningene: alle «de ti unnskyldningene» som Margaret Beard snakket om i plenum ved et seminar for mange år siden. Vi har overvunnet økonomiske situasjoner, høye nivåer av arbeidsledighet, fagforeninger, mangel på bokførte intensiver, og mangel på medarbeidere. Vi møter eksemplariske mål ved å tilby jobber for våre medlemmer.

Hvis du har et sertifisert klubbhus kan du stolt svare på ethvert medlems ønske om en jobb med en virkelig jobbmulighet. Et medlem kommer til klubbhuset og sier: «Jeg ønsker å jobbe», og vi sier: «Ja!»

De siste årene har vi gjort store fremskritt i å tilby utdannelsesmuligheter. Utdannelse ble flyttet fra kategorien «Klubbhusets funksjoner» i retningslinjene og gitt sin egen separate kategori, i store bokstaver. Når et medlem nå kommer til oss og ber om hjelp til å vende tilbake til skolen, sier vi: «Ja, det kan vi hjelpe deg med.»

På samme måte, hvis et medlem ønsker noe meningsfylt å gjøre i løpet av dagen, sier vi: «Ja.»

Hvis et medlem trenger venner, eller et sosialt liv, sier vi: «Ja!»

Men hvis et medlem kommer til klubbhuset og sier: «Jeg trenger et sted å bo», kan vi si «ja» like enkelt som i de andre tilfellene?

Hvis et medlem sier: «Jeg trives ikke der jeg bor», vil vi be han eller henne om å henvende seg andre steder?

Når vi ser på et medlem og ser håpløsheten og tristheten som er et resultat av lav selvfølelse fordi hun bor i et undertrykkende, autoritært, begrensende miljø, og hun ønsker sin egen leilighet, vil vi altfor ofte beklage at vi ikke kan hjelpe?

Vi kan skaffe et medlem jobb; vi kan hjelpe han/henne med å finne fulltidsarbeid, vi hjelpe han/henne med å etablere en karriere. Men, hvis det medlemmet må gå hjem hver kveld og føle seg utrygg, eller ulykkelig, eller blir behandlet respektløst, hvor ofte kommer vi til kort når vi virkelig vil hjelpe dette medlemmet med å gå videre i livet?

Vi er stolte av at vi har hjulpet et medlem tilbake til skolen. Men har han/hun et verdig hjem de kan invitere andre studenter til for å jobbe med et skoleprosjekt? Kan det bli avholdt en studiegruppe i medlemmets hjem? Må medlemmet gå tidlig fra en studiegruppe fordi han bor på et sted med portforbud som forteller han når han kan gå og når han må være tilbake? Eller er denne studenten, eller medlemmet, flau over å invitere en medstudent hjem fordi han bor i et gruppehjem eller fremdeles bor hos sine foreldre selv om han er i 40- eller 50-årene?

Kjærlige foreldre er fantastisk, og man er heldig hvis man har en støttende familie. Men de fleste voksne går videre i livet og bor for seg selv. Forholdet til familiemedlemmer kan være anstrengt, og selvfølelsen kan bli påvirket når voksne mennesker må bo sammen med foreldre eller barn. Voksne skulle ikke være nødt til å bo med sine foreldre fordi det ikke finnes andre alternativer.

«Velvære» er et viktig emne i klubbhusene for tiden. Men en av de aller viktigste aspektene ved vår helse og velvære, er en god natts søvn. Tenker vi over hvor våre medlemmer sover om natten, og har de mulighet til en god natts søvn?

Klubbhusdokumentaren som er min største favoritt ble laget i 1966. I disse tidlige klubbhusdokumentarene ble det lagt vekt på de grunnleggende mulighetene: ansettelse, meningsfylt arbeid, utdanning, sosiale muligheter og et uavhengig bosted. Hvordan mistet vi grepet på denne siste men svært viktige muligheten, dette klubbhusansvaret?

Vi må rette vår fulle oppmerksomhet mot vårt ansvar for å tilby permanent, uavhengig bosted til våre medlemmer som ønsker denne muligheten. Vi må hjelpe medlemmer med å kjøpe sin egen bolig. Vi må tilby støtten de trenger og ikke lenger stole på at andre byråer eller tilretteleggere gjør dette.

La oss slutte å komme med unnskyldninger som «høye leiepriser», «pengemangel», «boliger er annerledes», «dette er vanskelig», «ikke i mitt nabolag».

La oss gi Bolig en separat kategori i retningslinjene, med fete, store bokstaver, for å rette lyset mot hvor viktig dette er i arbeidet med rehabilitering av mental sykdom. Vi må utvikle trygge, verdige, rimelige, uavhengige og permanente boliger for våre medlemmer.

Vi hadde besøk av en kollega på Gateway House. Som en del av opplæringen gjennomgikk hun boligprogrammet vårt. Etter å ha slitt litt med oversettelsen, sa hun: «Jeg er imponert over «hjemmeprogrammet» deres.» Etter at vi alle hadde ledd litt, innså vi at vi har syttito hjem å tilby våre medlemmer. Vi har ikke «boliger», men «hjem». Vi har ikke syttito senger. La oss slutte å si hvor mange «senger» vi har. «Senger» er et begrep som finnes på sykehus. Hjem er steder vi kaller vårt eget, og hvor vi bor i lokalsamfunnet.

Mange klubbhus tilbyr gode hjem i form av uavhengige leiligheter til sine medlemmer. Klubbhus hjelper medlemmer med å bo i deres egne hjem i områder med høy leie, i landlige omgivelser, i forsteder, og i land utenfor USA.

Disse klubbhusene har vist at med støtte fra klubbhuset, kan de fleste medlemmer bo for seg selv og leve et verdig liv.

Vi bygget opp våre jobbmuligheter med én jobb, og med ett medlem av gangen. Hvis det er nødvendig bør vi bygge opp uavhengige boliger med ett hjem av gangen.

Vi må gjøre uavhengige boliger **permanent** slik at medlemmer slipper å være redd for at de må flytte fordi de føler seg bedre.

Vi må tilby denne muligheten på **klubbhusmåten**, da vet vi at vi *vil lykkes*.

Vi *kan* gjøre dette, og når vi greier det vil ikke et godt hjem være en illusjon lenger. Det vil være en REALITET.

Oversettelse: Kirstin Stokkedal, Fontenehuset Hønefoss